

LANDBRUGSDRIFT OG NATUR

Winnie H. Brøndum
Planter og Miljø

SEGES 13.
oktober 2016

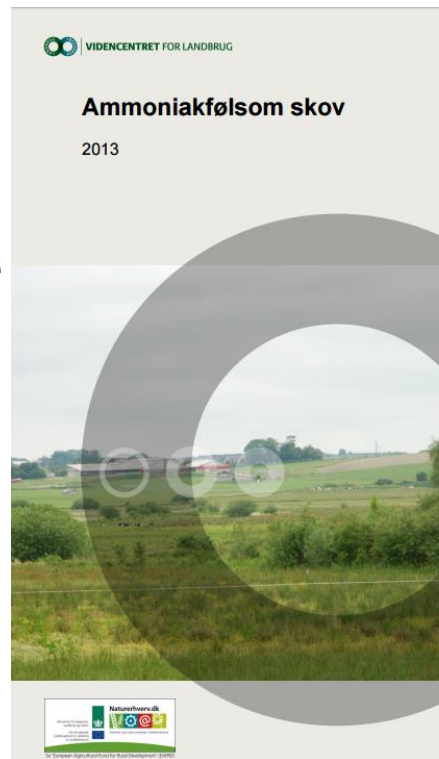

DAGENS EMNER

- Hvordan arbejder SEGES med natur og arealforvaltning?
- Hvilken lovgivning skal I have særlig fokus på?
- Mulige nærtstående udfordringer?

VI ARBEJDER I FLERE SPOR

- Reducere udfordringerne
- Forbedre mulighederne og skabe nye
- Styrke vidensniveauet

Faktaark - Smag på Landskabet

NATURPLEJE HVORFOR ER DET NØDVENDIGT, HVAD ER EFFEKTEN, OG HVAD ER MÅLET?

Det helt korte svar er, at uden naturpleje går naturarealet ned. Naturpleje holder arealet højt nok til, at der er mange planter og dyr, som kan leve i landskabet.

Hvad betyder biodiversitet?
Biodiversitet betyder "mangfoldigheden af levende organismer". Ordet er dannet af ordene "bio", der betyder liv og ordet "diversitet", der betyder forskellighed. Biodiversitet opgøres både ud fra forskelligheden af arter, gener og ekosystemer, men arterne er det mest brugte mål for biodiversitet.

Hvad handler bevarelsen af biodiversitet om?
Biodiversitet handler om at sikre variation i arter for alle organismegrupper, dvs. både dyr, planter, svampe, mikroorganismer m.m. Selvom de legende dyr og planter sænket vil kun udgøre en meget lille andel af alle arter, er det dem, vi normalt fokuserer på. Fordi de er synlige og genkendelige. Når man taler om at sikre og bevare biodiversitet, gælder det også alle de mindre synlige arter som jordlevende midler, insekter, svampe og mange andre arter, som vi normalt ikke beskæftiger os meget med.

Hvordan sikrer man biodiversiteten?
Biodiversitet sætter fokus på de arter, der er mest akut truede og sjældne. Mål for biodiversitet handler derfor normalt om at sikre og bevare sjældne og truede arter for at fastholde mangfoldigheden. Udgangspunktet for biodiversitetsmål er dermed ikke at sikre den "almindelige" natur, som f.eks. viden, agerhegn og høje, men fokus er på de meget sjældne og sjældne arter. Det betyder ikke, at det ikke er vigtigt at sikre og pleje den "almindelige" natur, da mange af de mere almindelige arter også kan være i tilbagegang uden dog at være truede, og den "almindelige" natur er i mange tilfælde grundlaget for levesteder for mere sjældne arter. Men mange af de sjældne arter er rettet sjældne og tilbagegang, fordi de vil ikke helt sænke krav til levesteder. Derfor kræver arbejdet med at sikre de sjældne og truede arter, at der tages en meget målrettet tilgang med fokus på den enkelte arts krav til levesteder.

Biodiversitetshandbogen
Miljøministeriet har fået udarbejdet et **biodiversitetshandbøger**, som er et dansk kort over kortlagte og potentielle levesteder for de arter, der er almindeligt truede og sjældne (de såkaldte rødlistede arter). Biodiversitetshandbogen viser de vigtigste naturområder, hvor indsatser kan maksimere effektiviteten for at sikre de rødlistede arter og sikre Danmarks mest værdifulde natur. Det giver et overblik over, hvilke arter der lever på en specifik lokalitet (hvis de er registreret).

SEGES PPS | Planer & Måle | Agro Food Park 15 | DK-8200 Aarhus N | seges.dk

vi.dk

HVORDAN ARBEJDER SEGES MED NATUR OG AREALFORVALTNING?

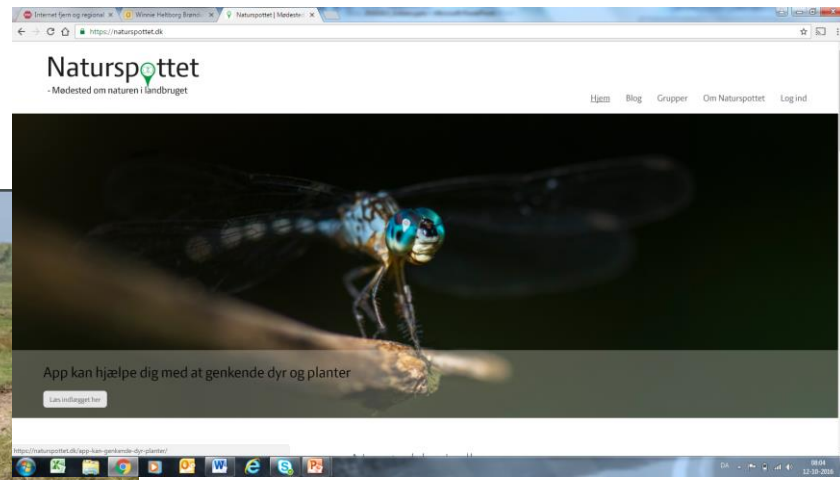
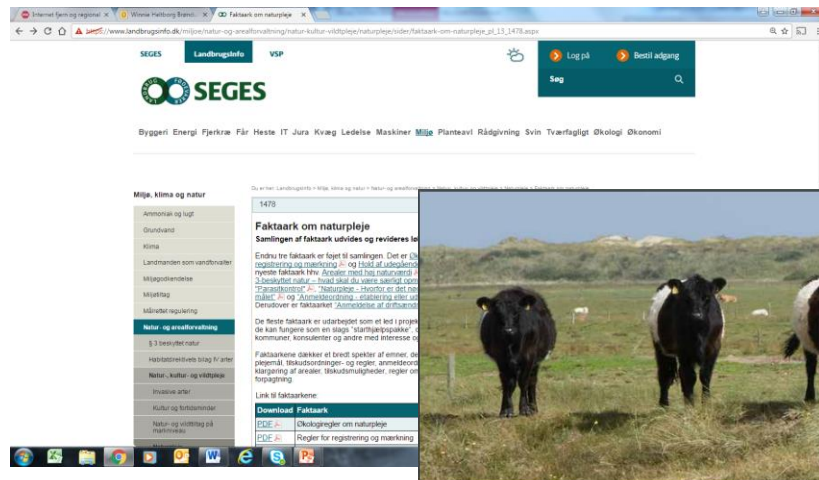
Reducere udfordringerne

- Naturbeskyttelsesloven
- Habitatsdirektivet
- Krydsoverensstemmelse
- Driftsloven
- Miljøeffekter på naturen
- Osv.

Skabe nye muligheder

- Naturpleje
- Landdistriktsprogrammet
- Landbrugsreform
- Miljøordninger
- Markvildt
- Osv.

STYRKE VIDENSLEVELAUET

Faktaark - Smag på Landskabet

ANMELDELSE AF DRIFTSÆNDRINGER I NATURA 2000-OMRÅDER

Naturbeskyttelseslovens § 19 b stiller krav om, at en række aktiviteter i Natura 2000-områder skal anmeldes til kommunen. De anmeldelsespligtige aktiviteter omfatter bl.a. helt almindelige driftsændringer, der ellers ikke kræver en tilladelse, godkendelse eller dispensation efter den gældende lovgivning.

Eksempler på anmeldelsespligtige aktiviteter, der kan få betydning, når der bliver lavet aftaler om afgræsning m.m. i Natura 2000-områder:

Myndighederne har vedtaget, at de lysåbne naturarealer i Natura 2000-områderne skal sikres den nødvendige driftspleje. Plejen skal sikres ved, at lodsejerne frivilligt kan søge en række målrettede tilkudsordninger under Landdistriktsprogrammet.

Inden du som dyreholder, forpagter eller lodsejer træffer en aftale om naturpleje på arealer i Natura 2000-området, bør du vide at det kan kræve en forhånds anmeldelse til kommunen, når du ikke

HVEM OG HVORDAN?

- Landmænd/kvinde
 - Biologer
 - Agronomer
 - Ingeniører
 - Geologer
- I tæt samarbejde med
- Landinspektører
 - Jurister, m.fl.
 - Rådgivning af rådgiverne
 - Generel information
 - Temadage, seminarer og konferencer
 - Projekter, faglig udredning
 - Arbejdsgrupper, workshops og møder med ministerier, kommuner og forskningsinstitutioner
 - Bidrag til høringssvar
 - Præsentationer og indlæg – til alle der vil lytte
 - Hjælp til tvister/retssager m.m.

EKSEMPEL

LandbrugsInfo

Byggeri Energi Fjerkræ Får Heste IT Jura Kvæg Ledelse Maskiner Miljø Planteavl Rådgivning Svin Tværfagligt Vejret Økologi Økonomi

Du er her: LandbrugsInfo > Miljø, klima og natur > Natur- og arealforvaltning > Naturtyper > Vær opmærksom på nye registreringer af § 3-beskyttede naturområder

Oprettet: 01-05-2013

Er der beskyttet natur på din ejendom?
Information om naturbeskyttelseslovens §3

Miljøministeriet
Naturstyrelsen

§ 3-beskyttede naturområder
Dom, men skal
faktiske areal
de registreret på
entlige ændringer
er hverken, at
d den faktiske
se eller ej. Man
en vejledende
vejledning til at

Du er logget ind
Winnie Heltborg Brøndum (lcwhb)
Min profil
Ændre kodeord
Log ud

Forfatter
Planteproduktion
Natur- og miljøkonsulent
Winnie Heltborg Brøndum
Planteproduktion, Natur, miljø og
landskab
whb@vl.dk

Naturehverv.dk
Link til European Agricultural Fund for Rural Development.

Miljø- og Fødevarerministeriet

HVILKEN NATUR-LOVGIVNING SKAL I HAVE SÆRLIGT FOKUS PÅ I RELATION TIL NATUR?

- Naturbeskyttelsesloven
- Habitatdirektivet
 - Naturtyper og bilag IV-arter
- Fuglebeskyttelsesdirektivet
- Vandrammedirektivet
- Husdyrgodkendelsesloven

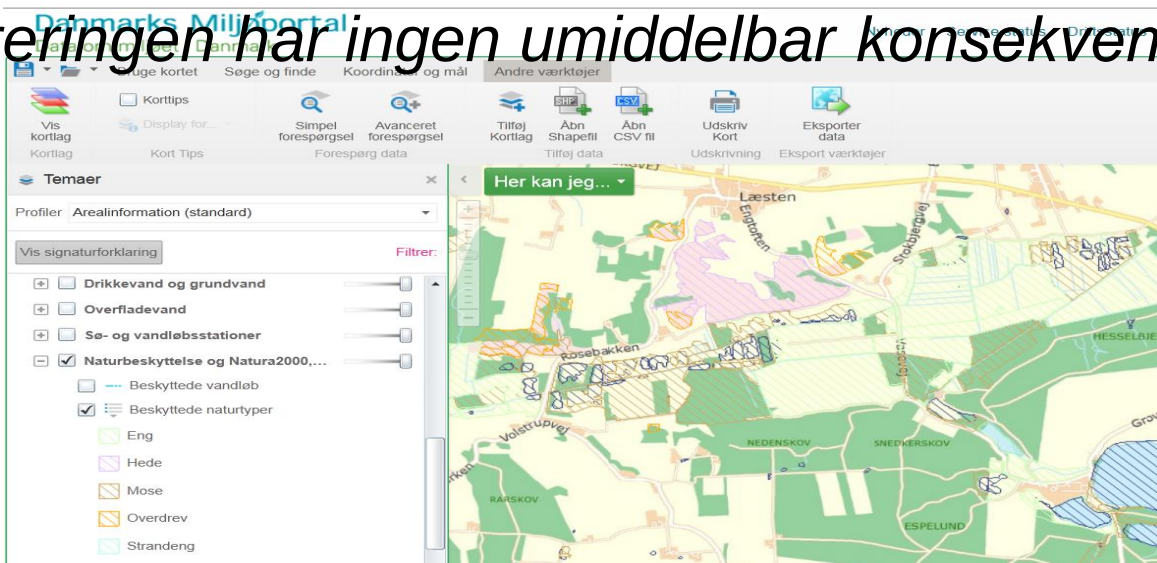
NATURBESKYTTELSESLOVENS § 3

BESKYTTEDE NATURTYPER

VEJLEDENDE REGISTRERET

- Den faktiske tilstand på arealet, der er afgørende
- Registreringen er **kun vejledende**
- Arealer kan "vokse sig ind" i og "ud af" beskyttelse
- *Registreringen har ingen umiddelbar konsekvens...*

KONSEKVENS - INDSKRÆNKET RÅDERET OG FÆRRE FRIHEDSGRADER

Landmand: Lad mig flytte natur og skabe arbejdspladser

MARK | Tirsdag 7. april 2015 | 10:23

Skrevet af Ukendt | Udskriv

Der er bekymrede miner hos Niels Pagh Hansen (t.h.) og Lars Schmidt, for mergelgraven her er i vejen for, at minkproduktionen kan udvides. Foto: KHL

DEL

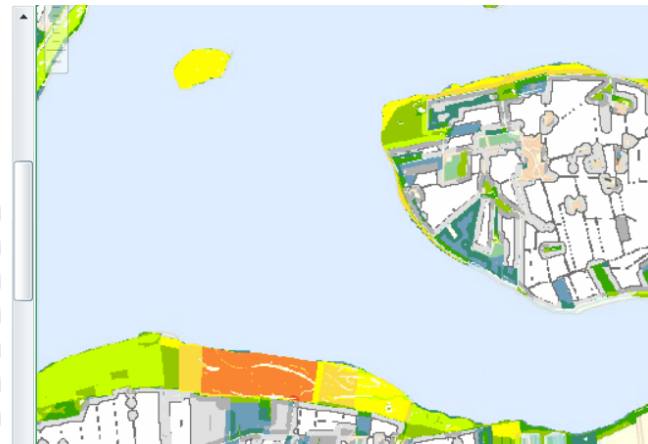

TIP OS

Paragraf tre blokerer for mere natur og større minkproduktion.

Niels Pagh Hansen ønsker at nedlægge en menneskeskabt mergelgrav, der nu er §3-natur, for at udvide sin minkproduktion. I stedet vil han skabe et nyt åndehul et andet sted på bedriften.

- ☐ Artsfund (linjer)
- ☐ Artsfund (flader)
- ☒ HNV (områder med høj naturværdi)
- ☐ Habitatnatur
- ☐ Naturregistreringer (VVM o.a.) (punkter)
- ☐ Naturregistreringer (VVM o.a.) (flader)
- ☐ Drikkevand og grundvand
- ☐ Overfladevand
- ☐ Sø- og vandløbsstationer
- ☐ Naturbeskyttelse og Natura2000,...
- ☐ Bygge- og Beskyttelseslinjer
- ☐ Bygge- og Beskyttelseslinjer (GST)
- ☐ Fredning

MULIGHED – TILSKUD?

NY RETSVIRKNING I MEDFØR AF ANDEN LOVGIVNING

- § 3 af en vis størrelse er omfattet af husdyrgodkendelseslovens totaldepositionskrav
- Maks 1 kg N/ha/år!!!

HABITAT- OG FUGLEBESKYTTELSESDIREKTIVER

Fuglebeskyttelsesområder + habitatområder = Natura 2000-områder

9 pct. af det danske landareal =
godt 16.000 km²

Mindst 50 pct. af arealet på land er også udpeget som
§ 3-områder eller fredede arealer

Ca. 25 pct. af arealerne ejes af staten

DIREKTIVERNES BETYDNINGER

- Restriktiv administration for godkendelse af planer- og projekter
- Anmeldelsespligt for alm. lovlige landbrugsaktiviteter
- Udpegning og forvaltning af Natura 2000 områderne – plejetiltag, genopretning og udvidelse af naturtyper via frivillige aftaler eller ekspropriation
- Administrative retningslinjer: f.eks. skærpede regler i husdyrloven – fra merbelastning til total belastning
- Reservatbestemmelser/jagtregulering
- Tilskudsmuligheder

BILAG IV-ARTER

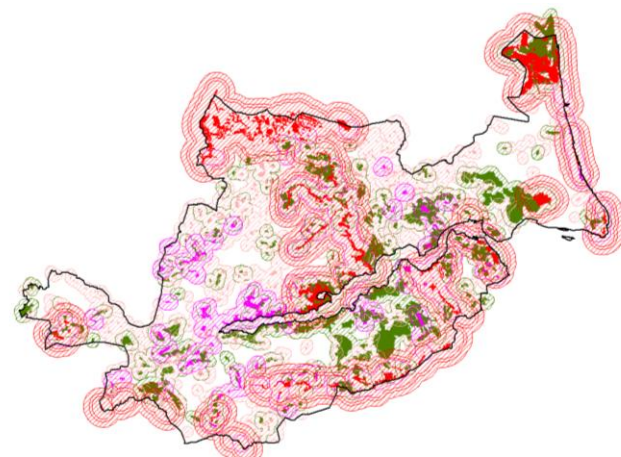
- Dyre- og plantearter, som Danmark ifølge habitatdirektivet har et særligt ansvar for at beskytte
- Bilag IV-arter er både sjældne arter og mere alm. arter som spidssnudet frø
- Der kan ikke gives tilladelse til at gennemføre aktiviteter, der kan indebære, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter beskadiges eller ødelægges
- Land- og skovbrug skal tilrettelægge aktiviteter, så levevilkårene for dyrene ikke forringes
- Oftest på naturarealer, af og til på ekstensive landbrugsarealer
- Påbud

HUSDYRGODKENDELSESLOVEN

NATUR, HUSDYR OG LOKALISERING

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau (fra det samlede, ansøgende anlæg)
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 (ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, § 3 heder og overdrev inden for Natura 2000)	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 - 0,7 kg N/ha/år
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 (§ 3 heder > 10 ha, § 3 overdrev > 2,5 ha, højmoser og lobeliesøer uden for Natura 2000)	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition $\geq$ 1,0 kg N/ha pr. år.

Eksempel: Estimeret afstandskrav til naturen for slagtesvin 250 DE i Mariagerfjord Kommune.

Referencestaldsystem 24 - 49 % fast gulv. Med forbehold for senere ændringer

MULIGT NÆRTSTÅENDE UDFORDRINGER?!!

- Direktivforpligtelser
- Landbrugspakke
- Naturpakke

Her er VKO's 16 løfter til landbruget

Fredag 19. juni 2015 02:02

Skrevet af Landbrugsavisen.dk

Udskriv

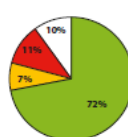
Erling Bonnesen, fødevareordfører for Venstre, var en af penneførerne på VKO-planen. Foto: Torben Worsøe

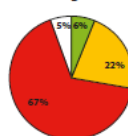
Udbredelsesareal

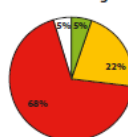
Forekomstareal

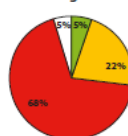
Struktur og funktion

Fremtidsudsigter

Bevaringsstatus

Bevaringsstatus

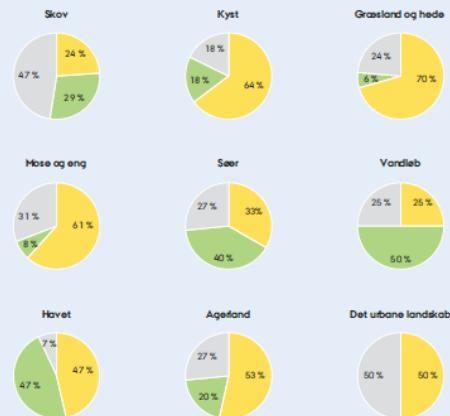
- Gunstig
- Moderat ugunstig
- Stærkt ugunstig
- Ukendt

Hvad har vi fundet?

Vi har undersøgt udviklingen i tilsammen 139 elementer af biodiversitet i de ni økosystemer, fordelt på 65 arter eller artsgrupper (i alt mere end 600 arter), 43 levesteder og 31 processer. Af disse er 47 % i tilbagegang. Der er ingen af de ni undersøgte økosystemer, hvor tabet af biodiversitet er standset.

Der er dog forskel på, hvor galt det står til i de ni økosystemer, og der er stor forskel på de enkelte elementer. For nogle artsgrupper og levesteder er tilbagegangen standset, eller der er ligefrem tale om en fremgang. For andre er tilbagegangen stadigvæk omfattende, og nogle arter er i stor risiko for at forsvinde. Desuden er der stor forskel på, hvor god vores viden er om de forskellige elementer af biodiversitet.

Figur 1. Andelen af alle vurderede elementer i tilbagegang (gul), fremgang/stabil (grøn) og ukendt udvikling (grå) for de ni økosystemer.

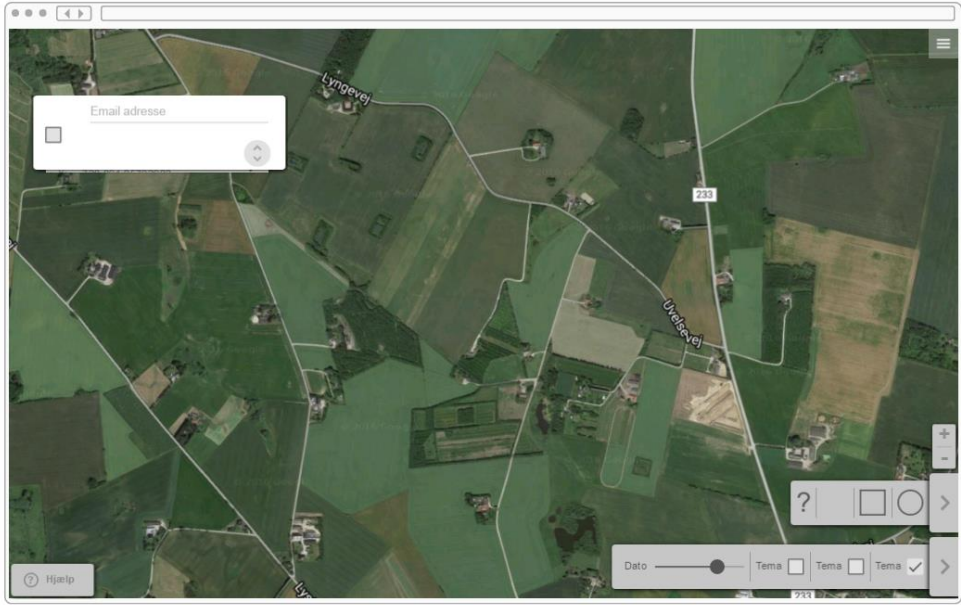
JUSTERINGER AF OMRÅDEAFGRÆSNINGER

- Fejlretning
- Byzone og højjord ud?
- Natur og fugle ind?

VARSLING § 3 - ÆNDRINGER

← → ↻ 🏠 <https://share.proto.io/1BMG2G/> 🖨️ ☆ 📄 ⋮

made with **proto.io**

§3-varslingsfunktion
Website 1280 (1) - 1280x768

SCREENS (1)

Screen 1

100%

COMMENTS

SEND TO MOBILE (SMS)

ERSTATNINGSNATUR? PERMANENT GENOPDYRKNINGSRET

Landmand: Lad mig flytte natur og skabe arbejdspladser

MARK | Tirsdag 7. april 2015 | 10:23

Skrevet af Ukendt | Udskriv

Der er bekymrede miner hos Niels Pagh Hansen (t.h.) og Lars Schmidt, for mergelgraven her er i vejen for, at minkproduktionen kan udvides. Foto: KHL

DEL

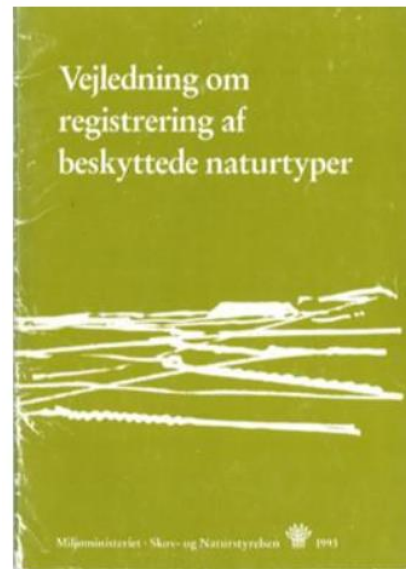
Paragraf tre blokerer for mere natur og større minkproduktion.

TIP OS

Niels Pagh Hansen ønsker at nedlægge en menneskeskabt mergelgrav, der nu er §3-natur, for at udvide sin minkproduktion. I stedet vil han have skabe et nyt åndehul et andet sted på bedriften.

Foto: Knud Erik Jensen

MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG

- Miljøgodkendelser opdeles i godkendelse af husdyrbrugenenes anlæg og en målrettet arealregulering
- Anlægget skal formegentligt reguleres nogenlunde som i dag, dog skal den have mere karakter af en udledningstilladelse og ikke som i dag en produktionstilladelse
- Arealerne klassificeres efter miljøets sårbarhed
 - Harmonikravet ændres/lempes i stedet vil der evt. ske supplerende regulering på baggrund af fosfor
- Arealreguleringen skal ske via gødskningsreguleringen
 - Evt. krav til udbringning af husdyrgødning nær natur

HUSDYRGODKENDELSESLOVEN

BESKYTTELSESNIVEAU??

OG AF HVAD????

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau (fra det samlede, ansøgende anlæg)
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1 (ammoniakfølsomme habitatnaturtyper, § 3 heder og overdrev inden for Natura 2000)	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden. 0,2 - 0,7 kg N/ha/år
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2 (§ 3 heder > 10 ha, § 3 overdrev > 2,5 ha, højmoser og lobeliesøer uden for Natura 2000)	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.	Max. merdeposition $\geq$ 1,0 kg N/ha pr. år.